

TUŽIOCI ŠESTORICE OPTUŽENIKA TRAŽE STROGE KAZNE ZA KOSOVO

Author: [Simon Jennings](#)

Oni tvrde da bi okrivljenicima, ukoliko budu osuđeni, trebalo izreći duže zatvorske kazne.

Na suđenju šestorici srbijanskih zvaničnika za ubistva, progon i deportaciju Albanaca sa Kosova tokom 1999. godine, tužitelji su zatražili da okrivljenima budu izrečene kazne u rasponu od 20 godina zatvora do doživotne robije.

U svojoj završnoj reči, oni su ove sedmice izneli stav da sva šestorica okrivljenih – a radi se o bivšem predsedniku Srbije, Milanu Milutinoviću, i još petorici saoptuženika – treba da budu osuđeni.

Tužilaštvo tvrdi da je dokazalo njihovo učešće u zajedničkom zločinačkom poduhvatu, čiji je cilj bilo narušavanje etničke ravnoteže u tadašnjoj srbijanskoj pokrajini, kako bi Srbi zadržali kontrolu nad njom.

U optužnici se navodi da su snage Savezne Republike Jugoslavije (SRJ) i Srbije prisilno proterale ili raselile više stotina hiljada kosovskih Albanaca. Civili su „često bili javno zastrašivani, zlostavljani ili ubijani, kako bi se njihove porodice i susedi prisilili na odlazak“, stoji u njoj.

Bivšem predsedniku se sudi zajedno sa nekadašnjim zamenikom jugoslovenskog premijera Nikolom Šainovićem; nekadašnjim načelnikom generalštaba jugoslovenske vojske (Vojska Jugoslavije, VJ), Dragoljubom Ojdanićem; nekadašnjim komandantima jugoslovenske vojske Nebojšom Pavkovićem i Vladimirom Lazarevićem; te šefom policije, Sretenom Lukićem.

Po rečima tužioca Tomasa Hanisa (Thomas Hannis), proterivanja i ubijanja Albanaca mogu se pripisati bivšem predsedniku Srbije, Slobodanu Miloševiću, koji je tadašnjem predsedniku Vojnog komiteta NATO-a, Klausu Naumanu (Klaus Naumann), i komandantu NATO-a Vesliju Klarku (Wesley Clarke), u oktobru 1998. rekao da će „konačno rešenje za kosovski problem biti nađeno na proleće“.

Zamoljen da to pojasni, Milošević je rekao da će se ponoviti ono što se dogodilo u Drenici 1946. godine, kada su Albanci bili masovno streljani – kazao je Hanis sudu.

Tužiocima su sudijama rekli da, iako ne postoje dokumenta koja bi potvrdila bilo kakav zvaničan srpski cilj, dokazi o koordiniranom delovanju vojske i Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), uporedo sa svedočenjima seljana koji su preživeli masakre, ukazuju na postojanje zajedničkog zločinačkog poduhvata.

„Stav [Kancelarije tužioca] je da je odlazak preko 800,000 Albanaca sa Kosova uglavnom bio posledica dejstava snaga SRJ-a i Srbije, te da su VJ i policija koordinirano delovale pod komandom okrivljenih“, rekla je pred sudom tužiteljka Danijela Kravec (Daniela Kravetz).

Tužilaštvo je ove sedmice nastojalo da potkopa argumente timova odbrane u vezi sa time kako se uopšte dogodio taj masovni egzodus, uključujući i navode da su srpske snage kosovske Albanace do granice sa Makedonijom pratile kako bi ih zaštitile.

Prema navodima tužilaštva, onima koji su odlazili na granici su bila oduzimana lična dokumenta, a sa automobila su im skidane registarske tablice.

„Ova praksa oduzimanja identiteta imala je za cilj da se ljudi nateraju da odu i da ih se spreči da se vrate. Nije to bila humanitarna evakuacija“, kazala je pred sudom Kravecova.

Tokom suđenja, advokati odbrane su tvrdili i da su civili sa Kosova bežali usled bombardovanja od strane NATO-a – a ne zbog srpskih zlodela. Kravecova je izrazila sumnju u to, pozivajući se na iskaz jednog svedoka koji je kazao da je u granično područje između Albanije i Makedonije palo oko 80 procenata projektila NATO-a.

„Zašto bi civili bežali upravo na ona područja gde padaju bombe?“, upitala je Kravecova.

„Dokazi jasno pokazuju da [NATO-bombardovanje] nije bilo razlog za odlazak stanovništva.“

Tužiocima su odbacili i argument odbrane po kojem su civili ginuli tako što su se našli pod unakrsnom vatrom, ili usled legitimnih antiterorističkih dejstava protiv Oslobođilačke vojske Kosova (OVK).

Kravecova je posebno izdvojila dva zločina, koji su u aprilu 1999. počinjeni nad civilnim žrtvama koje nisu imali nikakve veze s OVK-om.

U jednoj kući su policajci prisilili žene i decu da izađu iz podruma, nakon čega su ih streljali. U drugom incidentu, 40 kosovskih Albanaca bilo je, kako je rekla Kravecova, ubijeno u jednoj piceriji. Njihova su tela potom prevezena na 280 kilometara udaljenosti, u okolinu Beograda, gde su pokopana u tajnu masovnu grobnicu – dodala je tužiteljka.

„Očigledno je da to nisu bila legitimna ubijanja. U pitanju su bili civili koji su se našli na udaru samo zbog toga što su kosovski Albanci“, dodala je.

Tužilac Čester Stemp (Chester Stamp) odbacio je tvrdnje koje su iznete u prilog okrivljenih – pogotovo Ojdanića – da su napadi koji su se desili na Kosovu predstavljali slučajno nasilje. Potkrepljujući svoj argument mapom na kojoj je prikazano gde su ljudi ubijani pre no što su prevezeni u Srbiju i pokopani, Stemp je rekao da sukob nije bio stvar nekolicine žrtava, nego „masovno organizovanog zločinačkog poduhvata“.

Govoreći o Milutinovićevoj odgovornosti, Stemp je odbacio argument odbrane po kojem bivši predsednik nije doprineo zločinima, niti je učinio išta u vezi sa njima, jer nije imao ovlašćenja da deluje.

„Vesti koje su mu stizale [iz] medija predstavljale su dovoljan dokaz na osnovu kojeg je trebalo da shvati kako je njegova dužnost da učini sve što je u njegovoj moći da zaustavi i spreči te masovne zločine“, kazao je Stemp.

Stemp se, osim toga, usprotivio i nastojanjima odbrane da „marginalizuje“ Milutinovića i prikaže ga kao

perifernu ličnost u vlasti.

Tužilac je osporio i dokaze svedoka odbrane, Ratka Markovića, koji je rekao da po srbijanskim zakonima Milutinović nije raspolagao značajnijim ovlašćenjima u domenu spoljnih poslova.

Stemp je, naime, kazao da Marković – kao član tadašnje vladajuće partije – nije nepristrasan, te da stoga njegovom svedočenju treba pristupati „krajnje skeptično i oprezno“.

Iznošenje završnih reči trebalo bi da bude okončano do 27. avgusta.

Simon Jennings je izveštač IWPR-a iz Haga.

Location: Macedonia

Albania

Serbia

Kosovo

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tu%C5%BEioci-%C5%A1estorice-optu%C5%BEenika-tra%C5%BEe-stroge-kazne-za-kosovo>